

OBSAH

ÚVOD

1. Aktuálnost tématiky	10
2. Stanovení cíle a vymezení práce	10

ČÁST I. DISKUSE O TRESTU SMRTI

1. Diskuse o trestu smrti	16
1.1 Argument odstrašení	16
1.1.1 Empirický obsah argumentu odstrašení	16
1.1.2 Filozofický aspekt problematiky odstrašení	21
1.2 Účel pojistky jako zdůvodnění trestu smrti	22
1.2.1 Empirický obsah argumentu pojistky	22
1.2.2 Filozofická problematika myšlenky pojistky	23
1.2.3 Závěry	25
1.3 Argument odplaty	25
1.3.1 Empirický obsah argumentu odplaty	25
1.3.2 Filozofická problematika odplaty	27
1.3.2.1 Trest smrti jako talio za čin	27
1.3.2.2 Trest smrti jako talio pro pachatele	29
1.3.3 Etická pochybnost teorie odplaty	30
2. Zneužití pachatele jako objektu psychických potřeb společnosti	31
2.1 Trest smrti jako lidská oběť	31
2.2 Smysl představy oběti	32
2.3 Závěry k otázce trestu smrti	32
2.4 Role afektivních potřeb	33
2.4.1 Nejednotný přístup ke zločincům a zločinu	33
2.4.2 Přehánění v líčení zločince a význam projekce	34
2.4.3 Funkce zločince	34
2.5 Potvrzení afektivních potřeb na příkladu „White Collar Crime“	35
3. Konflikt mezi svobodou vůle a determinismem	35
3.1 Vyloučení odpovědnosti kauzálním determinismem	35
3.2 Merkelovo indeterministické pojetí	36
3.3 Deterministické pojetí Rueschovo	37
3.4 Protiargumenty z psychologického pohledu	38
3.5 Protiargumenty hodnotového posuzování	38
3.6 Závěry	40
3.7 Omezená odpovědnost jako důsledek omezené svobody vůle	40

3.8 Závěry z omezené odpovědnosti vzhledem k trestu smrti	41
4. Chybný rozsudek: nezvratnost trestu smrti	41
4.1 Příklady poprav nevinných	42
4.1.1 Případ Lesurques	42
4.1.2 Případ Jakubowski	44
4.1.3 Případ Rowland	49
5. Mezinárodní konvence týkající se zrušení trestu smrti	55
5.1 V rovině OSN	55
5.1.1 Všeobecná deklarace lidských práv	55
5.1.2 Mezinárodní konvence	56
5.1.3 Rezoluce OSN	60
5.2 V evropské rovině	60
5.2.1 Evropské konvence	60
5.2.2 Rezoluce evropských orgánů	63
5.3 Americká Konvence o lidských právech	63

ČÁST II. HISTORIE TRESTU SMRTI

1. Úvod do tematiky	70
2. Teoretický střet jako následek osvícenství	70
2.1 Zrušení trestu smrti podle myšlenek Cesara Beccarii	71
2.2 Vliv Mittermaierův na zrušení trestu smrti	72
3. Zrušení trestu smrti Frankfurtským národním shromážděním v r. 1848	73
3.1 Význam rozhodnutí o zrušení pro vývoj moderních ústav	74
3.2 Debaty o zrušení a výsledky hlasování v plénu	74
3.2.1 Složení pléna	75
3.2.2 Projednávání základních práv německého národa při prvním čtení	76
3.2.3 Argumenty odpůrců trestu smrti	77
3.2.4 Argumenty zastánců trestu smrti	79
3.2.5 Výsledky hlasování	80
3.2.6 Výsledek hlasování při druhém čtení	82
4. Zrušení trestu smrti Pruským ústavodárným národním shromážděním z r. 1848	83
4.1 Složení shromáždění	83
4.2 Návrh zákona ústředního oddělení	84
4.3 Debaty v plénu	85
4.3.1 Argumenty odpůrců trestu smrti	85
4.3.2 Argumenty zastánců trestu smrti	86
4.3.3 Výsledek hlasování	87
4.4 Kvantifikace použití trestu smrti v době od r. 1849 do projednávání trestního zákoníku v Říšském sněmu	

Severoněmeckého spolku v r. 1870	90
5. Snahy o zrušení v Říšském sněmu Severoněmeckého spolku	92
5.1 Složení Říšského sněmu	92
5.2 Debata o zrušení a výsledek hlasování ve druhém čtení	93
5.2.1 Argumenty odpůrců	93
5.2.2 Argumenty zastánců	95
5.2.3 Výsledek hlasování jako vyjádření stranických stanovisek	97
5.3 Výsledek hlasování ve třetím čtení	98
6. Problematika trestu smrti v době mezi r. 1871 a Výmarským národním shromážděním a stanoviska ze zasedání Právnické komory	100
6.1 Stanoviska zasedání Právnické komory v letech 1910 a 1912	101
7. Kvantifikace uplatnění trestu smrti v době od r. 1871 po Výmarské národní shromáždění	103
8. Snahy o zrušení na Výmarském národním shromáždění	104
8.1 Složení Národního shromáždění	104
8.2 Debaty o zrušení a výsledky hlasování	106
8.2.1 Debata o zrušení a výsledek hlasování v plénu	106
8.2.2 Návrhy a argumenty odpůrců	106
8.2.3 Argumenty zastánců	107
8.2.4 Výsledek hlasování jako vyjádření stranických stanovisek	108
8.3 Další debaty a výsledky hlasování	109
9. Problematika trestu smrti mezi Výmarským národním shromážděním a návrhem trestního zákoníku z r. 1922	110
10. Návrh trestního zákoníku z r. 1922	110
11. Návrh z roku 1925	111
12. Období mezi návrhem z r. 1925 a usnesením právního výboru Říšského sněmu z r. 1929	113
12.1 Návrh z r. 1927	113
12.2 Stanoviska Německé trestněprávní společnosti a Mezinárodního kriminalistického sdružení	113
12.3 Stanovisko Říšského sněmu	114
13. Kvantifikace uplatnění trestu smrti v období let 1929–1932	117
14. Problematika trestu smrti v období národního socialismu	118
14.1 Stanoviska z literatury	119
14.1.1 Argumenty zastánců trestu smrti	119
14.1.2 Argumenty odpůrců trestu smrti	123
14.2 Rozšíření oblastí uplatnění trestu smrti v národně-socialistickém zákonodárství	124
14.3 Kvantifikace uplatnění trestu smrti v období národního socialismu	128
14.3.1 Počty uplatněných trestů smrti podle nevojenského práva	128
14.3.2 Počet uplatněných trestů smrti v období let 1940-1945	131
14.3.3 Početní uplatnění trestu smrti podle vojenského trestního práva během válečného období 1939-1945	134
15. Poznámky závěrem	135

ČÁST III.

PROBLEMATIKA TRESTU SMRTI V ČESKOSLOVENSKU

1. Úvod do tématiky	138
2. Historické césury legislativy trestu smrti	138
3. Názorové proudy v dnešní diskusi na téma trestu smrti	140
3.1 Stanovisko Josefa Zapletala	140
3.2 Stanovisko Roberta Fica ke „smyslu trestu“	142
3.2.1 Absolutní teorie	143
3.2.2 Relativní teorie	144
3.2.3 Spojovací teorie	145
3.2.4 Smysl trestu a československé trestní právo (1961-1992)	145
3.2.5 Oficiální výklad §23 odst. 1 tr. zák.	146
3.2.6 Přístup socialistického trestního práva k odvetné funkci trestu	147
3.2.7 Účel trestu u mladistvých pachatelů trestných činů	147
3.2.8 Účel trestu a praxe	147
3.3 Preventivní účinek trestu smrti	151
3.3.1 Úvodem	151
3.3.2 Situace v Československu	153
3.3.3 Závěry	155
3.3.4 Trest smrti a veřejné mínění	155
3.3.5 Situace v Československu	156
3.3.6 Ovlivnitelnost veřejného mínění v souvislosti s trestem smrti	157
3.3.7 Závěry	159
3.3.8 Stanovisko autora	159
3.4 Mikuláš Tomin: Trest smrti – ano nebo ne, ve světle empirických výzkumů	161
Shrnující poznámky závěrem	164
Přehled citované literatury	166